

Žinomiausi Lietuvos partizanų vadai

Juozas Vitkus – **Kazimieraitis**, Jonas Žemaitis – **Vytautas**,
Adolfas Ramanauskas – **Vanagas**, Juozas Lukša – **Daumantas**

Parengė Agnė Martikonienė, LŠS strateginės komunikacijos kuopa Lapės

ŽINOMIAUSI PARTIZANŲ VADAI – Palyginimas (1)

	Juozas Vitkus-Kazimieraitis	Jonas Žemaitis-Vytautas	Adolfas Ramanauskas-Vanagas	Juozas Lukša-Daumantas
	1901.12.10-1946.07.02, žuvo mūšyje, palaikai rasti 2023 m.	1909.03.15-1954.11.26, sušaudytas Maskvoje, palaikai nerasti	1918.03.06-1957.11.29, nukankintas ir sušaudytas Vilniuje, palaikai rasti 2018 m.	1921.08.10-1951.09.04, žuvo išduotas pasaloje, palaikai nerasti
mokslai	<ul style="list-style-type: none"> • 1920–1921 Kauno karo mokykla • 1924–1926 Aukštieji karo technikos kursai • 1929–1934 Belgijos karo akademija 	<ul style="list-style-type: none"> • 1926–1929 m. Kauno karo mokykla • 1936–1938 m. Fontenblo artilerijos mokykla (Prancūzija) 	<ul style="list-style-type: none"> • 1937–1939 m. Panevėžio pedagoginis institutas • 1939–1940 m. Kauno karo mokykla 	<ul style="list-style-type: none"> • 1940 VDU Architektūros skyrius • Žvalgybos mokykla Prancūzijoje • Amerikiečių žvalgų mokykla Vokietijoje
laipsniai	<ul style="list-style-type: none"> • Pulkininkas leitenantas 	<ul style="list-style-type: none"> • Kapitonas 	<ul style="list-style-type: none"> • Atsargos jaunesysis leitenantas 	<ul style="list-style-type: none"> • 1946 Kapitonas (suteikė LLKS) • 1951 Laisvės kovotojas partizanų majoras (suteikė LLKS)
	<ul style="list-style-type: none"> • 1999 m. pulkininkas (po mirties) 	<ul style="list-style-type: none"> • Laisvės kovotojas partizanų generolas (suteikė LLKS) 	<ul style="list-style-type: none"> • Laisvės kovotojas partizanų majoras (suteikė LLKS) 	<ul style="list-style-type: none"> • 1998 Majoras (po mirties)
apdovanojimai	<ul style="list-style-type: none"> • 1949 Laisvės kovotojas karžygis* (suteikė LLKS, po mirties) • Vyčio Kryžiaus ordino didysis kryžius (1997) 	<ul style="list-style-type: none"> • Vyčio Kryžiaus ordino didysis kryžius (1997) 	<ul style="list-style-type: none"> • Vyčio Kryžiaus ordino didysis kryžius (1999) 	<ul style="list-style-type: none"> • 1950 Laisvės kovotojas karžygis* (suteikė LLKS) • Vyčio Kryžiaus ordino didysis kryžius (1997)
	*aukščiausias LLKS įsteigtas apdovanojimas. Karžygių yra 8.			

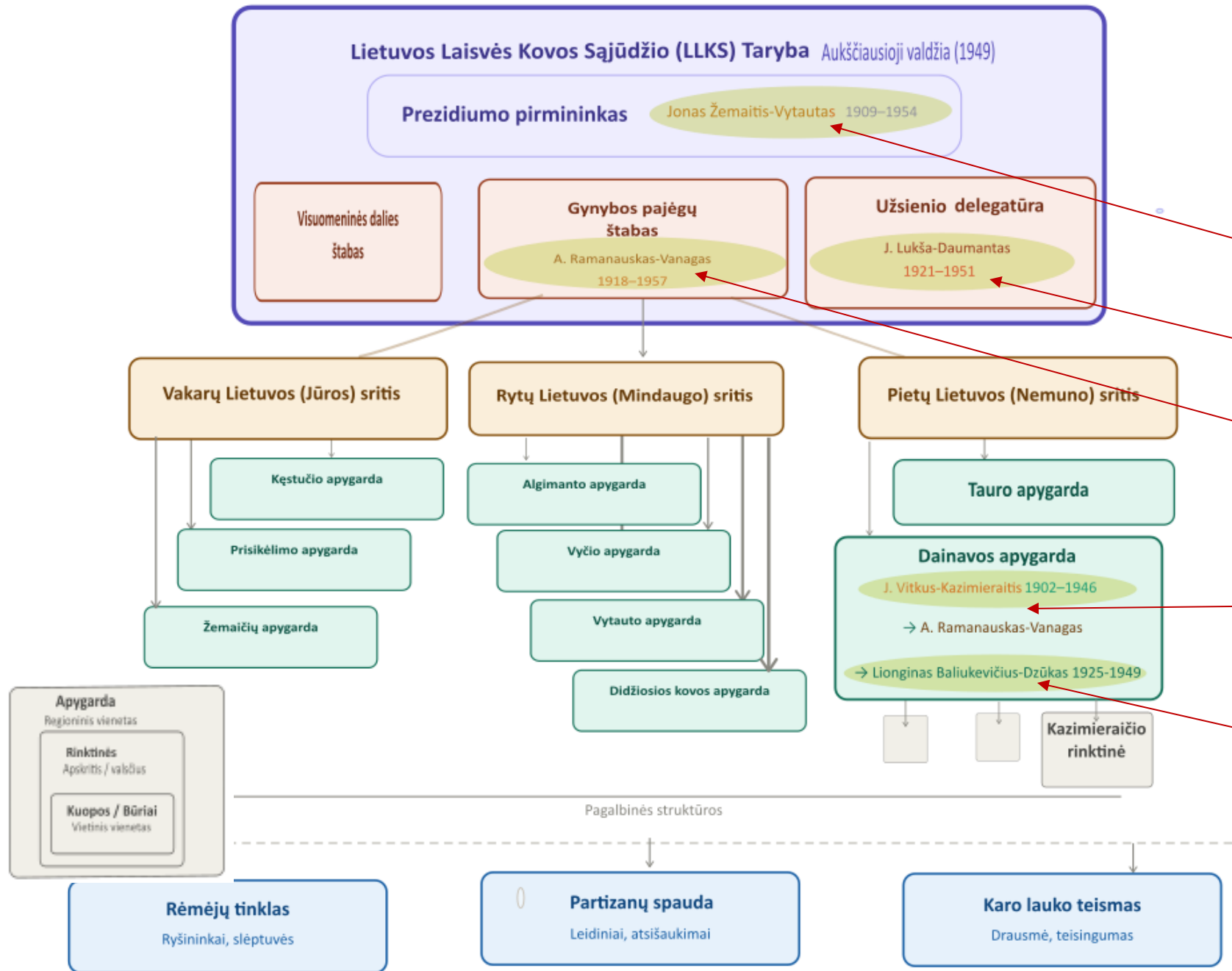
ŽINOMIAUSI PARTIZANŲ VADAI – PALYGINIMAS (2)

<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">Partizaninės pareigos</p>	<ul style="list-style-type: none"> • 1945 įsteigė Dzūkų grupę ir vadovavo jos štabui • Įsteigė Merkinės rinktinę ir jai vadovavo • Apjungė įvairius vienetus į Dainavos apygardą ir jai vadovavo • 1946 sukūrė pirmąją - Pietų Lietuvos – sritį ir tapo jos vadu <p style="text-align: center;">Žuvo 1946.07.02</p>	<ul style="list-style-type: none"> • 1945 Žebenkšties rinktinės štabo viršininkas • 1947 m. Kęstučio apygardos vadas • 1948 m. Vakarų Lietuvos sritys vadas <p>• 1949 Lietuvos Laisvės kovų Sąjūdžio (LLKS) prezidiumo pirmininkas,</p> <p>• 1949.02.16-1954.11.26 ėjo valstybės vadovo pareigas</p> <p>Sušaudytas 1954.11.26</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2009 pripažintas faktiniu Lietuvos valstybės vadovu, IV-uoju Lietuvos prezidentu 	<ul style="list-style-type: none"> • 1945 m. Merkio rinktinės vadas • 1947 Dainavos apygardos vadas • 1948-50 Pietų Lietuvos sritys vadas <p>• LLKS prezidiumo narys, atsakingas už Ginkluotųjų pajėgų sektorį</p> <p>• 1954.11.26-1957.11.29 - ėjo valstybės vadovo pareigas</p> <p>Sušaudytas 1957.11.29</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2018 m. pripažintas kovojančios Lietuvos valstybės vadovu 	<ul style="list-style-type: none"> • 1941 LAF (Lietuvos aktyvistų fronto) narys • 1945 LPS (Lietuvos partizanų sąjūdžio) narys • 1946 Tauro apygardos Gel.Vilko rinktinės Spaudos ir propagandos skyriaus viršininkas • 1947m. BDPS, nuo 1949 m. LLKS atstovas užsieniui. • 1947 Tauro apygardos Birutės rinktinės vadas • 1949 m. Visuomeninės dalies Politinio skyriaus viršininkas • 1950 m. LLKS Gynybos pajėgų štabo Žvalgybos skyriaus viršininkas <p style="text-align: center;">Žuvo 1951.09.04</p>
<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">Svarbiausi darbai</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Sukūrė partizanų priesaikos tekstą ir kitus kovos nuostatus bei dokumentus • 1946 m. balandžio 22 d. Kazimieraičio vadovaujamas Pietų Lietuvos sritys štabas paskelbė PIRMAJĄ LIETUVOS PARTIZANŲ VADŲ POLITINĘ DEKLARACIJĄ. Joje išdėstyti svarbiausi Lietuvos valstybingumo atkūrimo principai vėliau pakartoti 1949 m. vasario 16 d. LLKS tarybos deklaracijoje. 	<p>1949.02.16 sušauktas visos Lietuvos partizanų apygardų atstovų suvažiavimas, įkūrė Lietuvos laisvės kovų sąjūdį (LLKS).</p> <p>→ LLKS PASKELBĖ DEKLARACIJĄ (PARTIZANŲ KONSTITUCIJĄ), kurioje konstatuota jog LLKS Taryba yra aukščiausiasis tautos politinis organas, vadovaujantis politinei ir karinei tautos išlaisvinimo kovai, kad būtų atkurta nepriklausoma demokratinė respublika.</p>		<ul style="list-style-type: none"> • 1946 demaskavo J. Markulio bendradarbiavimą su MGB ir taip išgelbėjo partizaninį judėjimą • Du kartus kirtu Lietuvos sieną su užduotimi, mezgė ryšius su vakarais • 1947 m. perdavė popiežiui Pijui XIII laišką apie Lietuvos padėtį • 1948 m. liepos 9 d. dalyvavo Badene, Vokietijoje vykusiame pasitarime su VLIKo atstovais Lietuvos išlaisvinimo klausimu. • 1950.10.03 oro desantu grįžo į Lietuvą

ŽINOMIAUSI PARTIZANŲ VADAI – Palyginimas (3)

<p>Šeimų likimai</p>	<ul style="list-style-type: none"> • 1927 m. vedė pradinių klasių mokytoją Genovaitę Grybauskaitę • Augino 6 vaikus: Vytautą (g.1930)m Rimgaudą (g.1933), Algimantą (g.1934), dvynius Jūratę ir Kastytį (g.1937), Liudą (g.1944) • 1946 m. žmona Genovaitė buvo areštuota, po dviejų mėnesių paleista. • 1948-05-22 su penkiais vaikais: ištremta į Sibirą. • G. Vitkienė į Lietuvą sugrįžo 1956 m., paskutinis iš vaikų Kastytis – 1959 m. • Vitkų šeima puoselėja pulkininko atminimą 	<ul style="list-style-type: none"> • 1940 m. vedė Eleną Valionytę, 1941 m. gruodžio mėn gimė sūnus Laimutis. Elenai mirus 1946 m. sūnus augintas svetima (Liubinavičiaus) pavarde, su tėvu susitiko vos keletą kartų • Sesuo Kotryna Juškienė su šeima ištremta • Senukai tėvai nuo tremties išsislapstė, išvaryti iš namų, perėję vargą ir skurdą, baigė gyvenimą senelių namuose, skirtinguose kambariuose 	<ul style="list-style-type: none"> • 1945 m. partizanaudamas susituokė su Birute Mažeikaite (partizanė Vanda), 1948 m. gimė dukra Auksutė • Nuo 1952 m. gyveno nelegaliai, slapstėsi • 1956.10.12 Adolfas ir Birutė buvo suimti, Adolfas kankintas ir nužudytas • Birutė – nuteista 8 m. griežto režimo lagerio. Mirė 1996 m. Kaune • Dukra A.Ramanauskaitė-Skokauskienė puoselėja tėvo atminimą 	<ul style="list-style-type: none"> • 1947 m. du broliai partizanai Jurgis ir Stasys žuvo, kiti du broliai – Antanas ir Vincas įkalinti lageryje. • Tėvas Simanas mirė nuo persekiojimo ir kankinimų. • Motina, persekiojama saugumiečių, slapstėsi pas gimines • 1950 m. liepos 23 d. Vokietijoje vedė Nijolę Bražėnaitę. Po dviejų mėnesių grįžo desantu į Lietuvą ir žuvo. • 1956 m. žinią apie Juozo žūtį Nijolei pranešė JAV kongresmenas, po to padėjęs jai emigruoti į JAV. • 1961 m. Nijolė ištekėjo už kolegos mediko, užaugino dvi dukras, visą gyvenimą puoselėjo Juozo atminimą
-----------------------------	---	---	---	--

LLKS diagrama su žinomiausių vadų vardais (sudarė Agnė Martikonienė)

Datos prie vardų: gimimo ir žūties

Jonas Žemaitis-Vytautas sušaudytas Maskvoje, palaikai ligi šiol nerasti

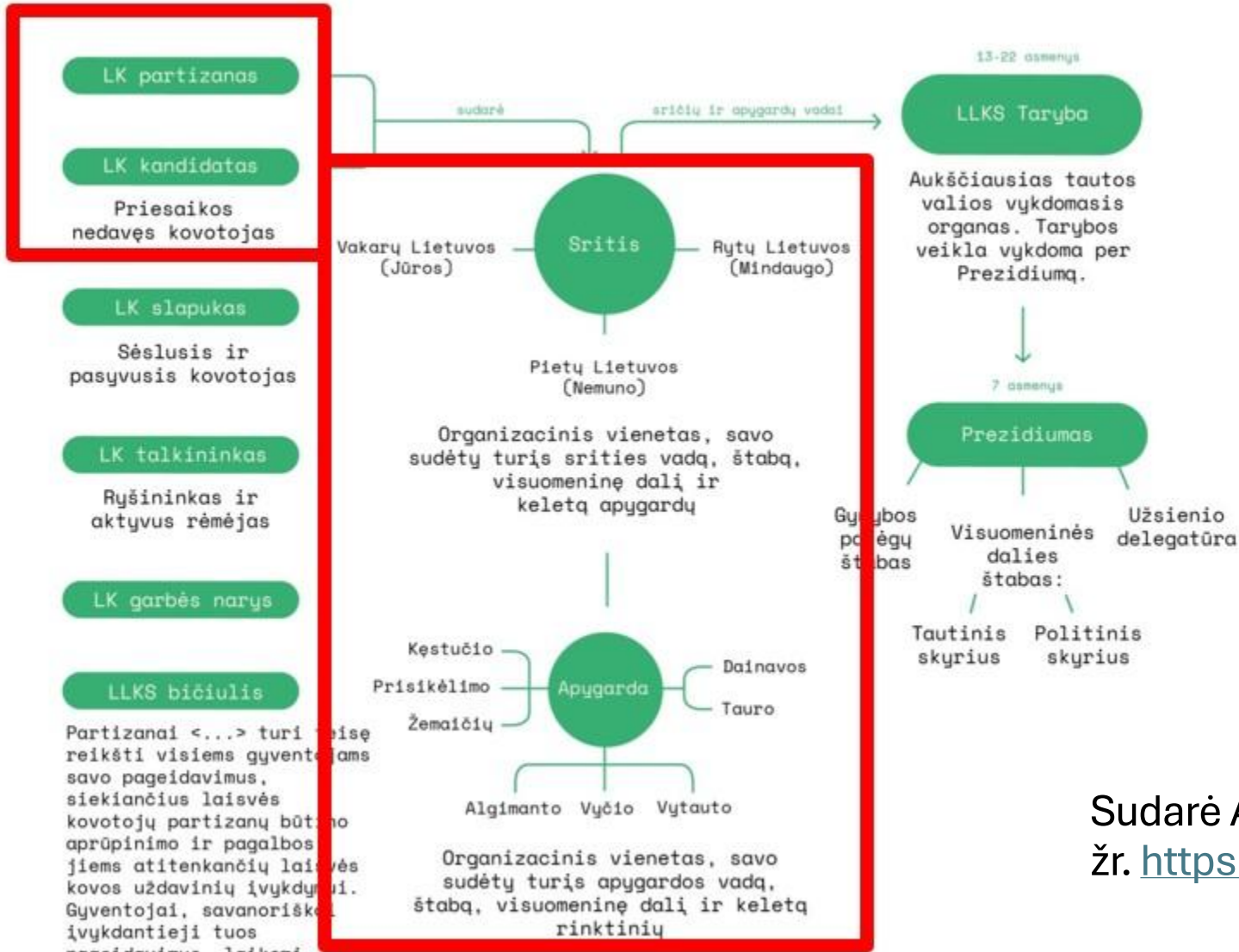
Juozas Lukša-Daumantas žuvo kovoje. Palaikai ligi šiol nerasti

A. Ramanauskas - Vanagas nukankintas ir sušaudytas Vilniuje. Palaikai identifiukuoti 2018 m. Perlaidotas Antakalnio kapinėse Vilniuje.

Juozas Vitkus-Kazimieraitis žuvo kovoje. Palaikai identifiukuoti 2023 m. Perlaidotas Antakalnio kapinėse Vilniuje.

Lionginas Baliukevičius-Dzūkas žuvo kovoje. Palaikai ligi šiol nerasti

LIETUVOS LAISVĖS KOVOS SAJŪDŽIO STRUKTŪRA 1949–1950 M.

Sudarė Aistė Petrauskienė
žr. <https://partizanulietuva.lt/>